

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie

z udziałem interwenienta ubocznego S. w D.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego J.G. wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 701/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 października 2024 r.,

wniosku powoda o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego P.K. i SSN A. Ż. od orzekania w sprawie III CB 41/24

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

P. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. reprezentowana przez radcę prawnego J. T. (dalej: „Wnioskodawca” lub „P.”) pismem z 10 lipca 2024 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 49 § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 24 ustawy o Sądzie

Najwyższym wniosła o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego P. K. i A. Ż. od orzekania w sprawie III CB 41/24.

W ocenie Wnioskodawcy objęci wnioskiem sędziowie Sądu Najwyższego nie spełniają wymogów niezawisłości i bezstronności, przy czym argumentacja przedstawiona we wnioskach sprowadza się do kwestii ich powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, które w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, może być okolicznością świadczącą o nieprawidłowej obsadzie sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioski nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż przytoczona w nich argumentacja nie stanowiła uzasadnienia dla podniesionych twierdzeń o braku niezależności sądu lub niezawisłości objętych wnioskiem sędziów.

Jak stanowi art. 48 § 1 k.p.c., sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy:

- (1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- (2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- (3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- (4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- (5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- (6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Z kolei zgodnie z art. 49 § 1 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony,

jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Oceniając zasadność wywiedzionych przez pełnomocnika powoda wniosków o wyłączenie sędziów podkreślić przede wszystkim należy, że poza samym wskazaniem w ich uzasadnieniach okoliczności powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, wnioskodawca nie formułuje jakiegokolwiek odwołania do konkretnych okoliczności danej sprawy, które mogłyby świadczyć, że sędziowie objęci wnioskiem nie będą bezstronni. Co więcej, pełnomocnik powoda, w żaden sposób nie stara się chociażby uprawdopodobnić podstaw wyłączenia sędziów, tj. wykazać konkretnych okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności.

Podkreślenia zatem wymaga, że wywiedzione w niniejszej sprawie wnioski o wyłączenie sędziego obarczone są wadą o charakterze konstrukcyjnym. Mają bowiem charakter wyłącznie abstrakcyjny. Zawarta w uzasadnieniu argumentacja stanowi wywód prawny na temat konsekwencji wystąpienia wadliwości w toku procesu nominacyjnego na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Brak jest natomiast w jego treści jakiegokolwiek odwołania do konkretnych okoliczności danej sprawy, które mogłyby świadczyć, że sędziowie objęci wnioskiem nie będą bezstronni w tej konkretnej sprawie.

Tymczasem wymogiem konstrukcyjnym każdego wniosku o wyłączenie sędziego jest uprawdopodobnienie podstaw wyłączenia sędziego, tj. wskazanie konkretnych okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (art. 49 § 1 k.p.c.). Wniosek o wyłączenie sędziego winien z samej swej istoty mieć charakter zindywidualizowany zarówno w ujęciu podmiotowym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2022 r., I NKRS 12/22), jak i być skonkretyzowany w znaczeniu przedmiotowym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2019 r., I NSPO 2/19). Wnioski, które nie spełniają tych wymogów, a więc wnioski abstrakcyjne, są niedopuszczalne (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy, niezależnie od wskazanych we wnioskach podstaw prawnych (art. 48 i 49 k.p.c.), odwołując się do ich treści podkreśla, że zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622, dalej: „u.SN”), do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 26 § 3 u.SN).

Pełnomocnik powoda nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów mających świadczyć o braku niezawisłości sędziów Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejewskiego i Agnieszki Żywickiej lub braku ich niezależności. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że wskazani sędziowie zostali powołani na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustawy (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

Odnosząc się do przywołanej przez wnioskodawcę uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże zaś bezpośrednio zarówno

wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Wobec czego zaznaczyć należy, że uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją RP.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 26 § 3 u.SN orzeczono, jak w sentencji.

s.h.

[ał]